

РЕШЕНИЕ

№ 7292

гр. София, 27.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 13.10.2023 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Доброслав Руков

**ЧЛЕНОВЕ: Луиза Христова
Мария Шишкова**

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **7071** по описа за **2023** година докладвано от съдия Мария Шишкова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по реда на Глава дванадесета от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр. чл. 285, ал. 1, изр. второ, вр. чл. 3 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС).

Образувано е по касационна жалба на К. П. С., депозирана чрез процесуалния му представител - адв. И. Ю. срещу Решение № 2992 от 04.05.2023 г. постановено по адм. дело № 1270/2022 г. по описа на Административен съд – София - град (АССГ), 64 състав. С обжалвания съдебен акт е отхвърлен предявен от касатора иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) за обезщетение на причинените му на 27.01.2022 г. неимуществени вреди в размер на 20 000 (двадесет хиляди) лева ведно със законната лихва до окончателното изплащане на обезщетението. В тежест на С. съдът е възложил, на основание чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС, да заплати в полза на ГДИН сумата от 80 (осемдесет) лева, направени разноски по производството.

В касационната жалба е застъпено становище за незаконосъобразност на оспорения съдебен акт. Искането за неговата отмяна е обосновано с основанията по чл. 209, т. 3 от АПК - допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, нарушение на материалния закон и необоснованост. Според процесуалния представител на касатора, съдът неправилно е кредитирал с доверие единствено свидетелските показания на медицинското лице от Затвора С., игнорирайки информацията в представените по делото писмени документи и показанията на свидетелите, разпитани по искане на

ищеца. От касационната инстанция се иска след отмяна на обжалваното решение да постанови друго, с което да уважи изцяло исковата претенция ведно със законните последици – законните лихви от датата на предявяване на иска – 14.02.2022 г. и разноските за двете инстанции.

Ответникът - Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез пълномощника си юрк. М., в представен по делото писмен отговор (л. 10) е изложил алтернативно становище за недопустимост и неоснователност на касационната жалба. Прави искане обжалваното решение да бъде оставено в сила. Претендира разноски.

В съдебното заседание пред настоящата инстанция процесуалният представител на касатора – адв. Ю. поддържа изцяло исканията и съображенията, с които са обосновани в касационната жалба. Представя списък на разноските, които претендира да бъдат присъдени в полза на доверителя му.

Пълномощникът на ответника – юрисконсулт М. поддържа становището, изложено в писмения отговор на жалбата.

Представителят на Софийска градска прокуратура счита касационната жалба за неоснователна.

Административен съд – София-град, XXIII касационен състав, след като обсъди приложените към делото доказателства, в контекста на посочените касационни основания и становището на страните, съобразно правомощията си по чл. 218 от АПК, прие за установено от фактическа и правна страна :

Касационната жалба е процесуално допустима – подадена е в предвидения от закона 14-дневен срок (съобщението за изготвеното решение е връчено на 17.05.2023 г., а жалбата е заведена на 31.05.2023 г. с рег. № 20386), от надлежна страна, с правен интерес от обжалването, срещу подлежащ на касационна проверка съдебен акт, съгласно чл. 285, ал. 1, изр. второ от АПК.

Разгледана по същество жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

С обжалваното съдебно решение № 2992 от 04.05.2023 г., постановено по адм. дело № 1270/2022 г. по описа на Административен съд – София - град (АССГ), 64 състав, исковата претенция за присъждане на обезщетение в размер на 20 000 (двадесет хиляди) лева за претърпени от касатора К. П. С. неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразно бездействие на служители от затворническата администрация при Затвора - С., изразяващо се в отказ да бъде конвоиран на 27.01.2022 г. в 11:30 ч. за преглед в 107 кабинет от комисия на ТЕЛК при Пета МБАЛ – С. ЕАД е отхвърлена изцяло като в тежест на С. е възложено заплащане на разноски в размер на 80 лева, направени от ответната страна.

Решението на първоинстанционния съд е валидно и допустимо.

Настоящата инстанция споделя напълно извода в мотивите на обжалваното решение, че установеното лично неявяване на касатора пред състава на комисията на ТЕЛК при Пета МБАЛ С. ЕАД на 27.01.2022 г. в 11:30 ч. не е довело до нарушаване на правото му да получи адекватно на здравословното му състояние лечение и в конкретния казус не може да обоснове нарушение по чл. 3 от ЗИНЗС.

Предвиденото в разпоредбата на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС компенсаторно средство за защита на лишени от свобода за причинени вреди от специализирани органи, отговарящи за изпълнение на наказанието, е приложимо за установени нарушения на чл. 3 от ЗИНЗС. Транспонираната в националното законодателство абсолютна забрана, въведена с чл. 3 от КЗПЧОС - за изтезания, нечовешко или унижително отношение или наказание, включва и поставянето в неблагоприятни условия при

изтърпяване на наказание лишаване от свобода. В решенията на ЕСПЧ непротиворечиво се приема, че условията на задържането или отношението към лицата, настанени в места за лишаване от свобода, може да представлява не само унижително, но и нечовешко отношение или дори и двете, в зависимост от интензитета на страданието и/или унижението, изпитано от задържаното лице. Изброените в нормата на чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС неблагоприятни условия - „липса на достатъчна жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство, или поражат чувство на страх, незащитеност или малоценност“ не лимитират възможните нарушения и позволяват да се претендират вреди и от други действия и/или бездействия на органите по изпълнение на наказанията.

В корелативна връзка със законовата забрана по чл. 3 от ЗИНЗС е позитивното задължение на държавните органи, ангажирани с изпълнението на наказанията, да осигурят на всички осъдени лица условия за изтърпяване на наложеното наказание, които отчитат човешкото им достойнство и са съобразени със здравословното и физическото им състояние. Изпълнението на това задължение изключва възможността за използване на методи и средства, които могат да подложат лишените от свобода на страдания и трудности, надвишавайки неизбежното ниво, присъщо на задържането. В относимата съдебна практика на ЕСПЧ по приложението на чл. 3 от КЗПЧОС е прието, че за оценката на условията на задържане от особена важност е кумулативното влияние на всеки отделен елемент и най-вече на продължителността на въздействието върху изтърпяващия наказанието.

Фактичeskото основание на предявената с исковата молба претенция е проявено бездействие от затворническата администрация във връзка с указано на касатора К. П. С. явяване на преглед пред комисия на ТЕЛК в Пета МБАЛ – С. на 27.01.2022 г., установено със съответната медицинска документация.

В настоящия казус не е спорно, че към 27.01.2022 г. касаторът е изтърпявал наложено му наказание „доживотен затвор“ в място за лишаване от свобода – Затвора С.. Приложената в хода на първоинстанционното производство медицинска документация съдържа информация за провеждани множество консултации със специалисти в различни области на медицината по повод влошеното му здравословно състояние. В периода 29.03.2021 г. – 12.04.2021 г. (л. 37 – л. 40) и от 26.07.2021 г. – 29.07.2021 г. (л. 35 – л. 36) С. е превеждан двукратно в Клиника по урология при УМБАЛ „А.“ – С., а на 26.10.2021 г. му е извършено и компютърно томографско изследване в МЦ „Княгиня Клементина-06“ ЕООД (л. 33). Здравословното му състояние е проследявано с проведени през м. декември 2021 г. абдоминална ехография (л. 45) и последващи консултации със специалисти на 07.01.2022 г. (л. 44), на 11.01.2022 г. (л. 43), на 24.01.2022 г. (л. 47), както и с извършени на 26.01.2022 г. изследвания в СБАЛЛС – С. (л. 31).

Първоинстанционният съд е приел за категорично установено, че към датата, посочена в поканата за явяване пред комисия на ТЕЛК – 27.01.2022 г. (л.5), не са били подготвени в пълнота изискуемите медицински документи, които е следвало да бъдат представени на комисията. Факт, потвърден и в показанията на разпитания свидетел М. Т. – директор на МЦ при Затвора – С.. Не е спорно и, че на 04.02.2022 г. – 7 дни след датата, на която е следвало да се яви пред комисията на ТЕЛК, въз основа на

представените от свид. Т. медицински документи, на касатора К. С. е издадено решение на ТЕЛК от комисия при МБАЛ „К. К.“ – С. № 0295, с което му е призната трайно намалена работоспособност - 98% без чужда помощ, поради общо заболяване за срок от 1 година, считано от 01.02.2022 г. Безспорно установено от представените писмени документи е и, че на 01.02.2022 г. са проведени всички допълнително изискани от комисията на ТЕЛК изследвания, документирани с амбулаторни листове и етапни епикризи (л. 41, л. 42, л. 46, л. 48 – л. 49 и л. 50).

В този аспект, законосъобразно първоинстанционният съд, позовавайки се на представените от ответната страна писмени и гласни доказателства е приел, че не се установява по отношение на ищеца да е извършено нарушение на основните му права, отговарящо на критериите по чл. 3, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС. Издаването на решение на комисията на ТЕЛК въз основа единствено на представените медицински документи категорично сочи, липсата на необходимост от личното явяване на касатора пред експертна комисия. Нещо повече, признатият процент на нетрудоспособност – 98% без чужда помощ е изцяло в интерес на лишения от свобода като отчита данните за установените заболявания. Затова и недоказано остава твърдението на касатора за проявено бездействие от затворническата администрация, което му е причинило неблагоприятни последици. Изложеното дава основание и на настоящата инстанция да приеме противно на становището в жалбата, че органите по изпълнение на наказанието са изпълнили конституционно вмененото им задължение по чл. 31, ал. 5 от КРБ – да създадат необходимите условия, за да може ищецът да упражни едно от основните си права, неограничено с присъдата – да получи достъп до необходимата му гарантирана медицинска помощ (чл. 52, ал. 1, предл. второ от КРБ). Нещо повече, законосъобразно до знанието му е сведено, че след подготвяне на изискуемите документи, същите ще бъдат представени своевременно на компетентната лекарска комисия на ТЕЛК.

Въз основа на изложеното, касационната инстанция счете жалбата на К. С. за неоснователна, а атакуваното с нея решение – за валидно, обосновано и правилно, поради което следва да бъде оставено в сила.

Претенцията на процесуалния представител на ответната страна за присъждане на разноски е неоснователна. Нормите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 ЗИНЗС са специални, по отношение на разпоредбите на чл. 143 от АПК и на чл. 78, ал. 8 от ГПК във вр. чл. 144 от АПК. Липсата на изрична уредба в ЗИНЗС относно отговорността на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответната страна при пълно или частично отхвърляне на иска не предполага прилагане по аналогия на разпоредбите на чл. 78, ал. 3 или чл. 78, ал. 9 от ГПК, доколкото в нормите на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС, чл. 143, ал. 1 от АПК и чл. 78, ал. 1 от ГПК законодателят е разграничил разноските по производството от възнаграждението на адвокат и юрисконсултското възнаграждение.

Доколкото касационната жалба съдържа искане за цялостна отмяна на оспореното решение, а в осъдителната му част, с която в тежест на касатора е възложено заплащане на разноски на ответната страна – ГДИН, настоящият съдебен състав счита, че обжалваното решение е неправилно и следва да бъде отменено. В мотивите на съдебния акт не е посочено, че от ответника са направени разноски по водене на производството пред първоинстанционния съд. По делото не са приложени доказателства за такива, поради което и предвид недължимостта на възнаграждение на процесуалния представител на ответника, обжалваният съдебен акт следва да бъде

отменен в тази му част като постановен в нарушение на материалния закон.
Мотивиран от изложеното и на основание чл. 221, ал. 2, предл. първо АПК, вр. чл. 285, ал. 1, изр. второ ЗИНЗС, Административен съд София – град, X. касационен състав

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 2992 от 04.05.2023 г. постановено по адм. дело № 1270/2022 г., по описа на Административен съд София-град, 64-ти състав в частта, с която са ОТХВЪРЛЕНИ като НЕОСНОВАТЕЛНИ предявените искове от К. П. С., ЕГН [ЕГН] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 20 000 лева, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от предявяване на исковата претенция – 14.02.2022 г. до окончателното изплащане на обезщетението.

ОТМЕНЯ Решение № 2992 от 04.05.2023 г. постановено по адм. дело 1270/2022 г. по описа на Административен съд – София-град, 64-ти състав в частта, с която К. П. С. е осъден да плати на ГДИН сумата от 80 лева, направени разноски в първоинстанционното производство.
Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.